

Akademia Muzyczna im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu

Nazwa przedmiotu: Dydaktyka gry na klarnecie i saksofonie		
Jednostka prowadząca przedmiot: Studium Pedagogiczne		
Kierunek: instrumentalistyka	Zakres: klarnet, saksofon	
Forma i poziom studiów: stacjonarne I i II st.	Profil kształcenia: ogólnoakademicki	
Forma zajęć: grupowe	Rodzaj zajęć: wykład z elementami ćwiczeń i dyskusji, wspomagany metodami Peer Learning i in.	Język przedmiotu: polski
Koordynator przedmiotu: dr hab. Tomasz Kienik, prof. AMKL - Kierownik Studium Pedagogicznego		
Prowadzący przedmiot: dr Jarosław Podsiadlik		
CELE PRZEDMIOTU		
● nabycie i rozwój szczegółowej wiedzy i umiejętności niezbędnych do pełnienia roli nauczyciela i pracy w szkolnictwie muzycznym ● wyposażenie studentów w pełną wiedzę z zakresu nowoczesnych metod nauczania gry na saksofonie, lansowanych przez najwybitniejszych wirtuozów, teoretyków i pedagogów określonych specjalności, reprezentujących wiodące ośrodki muzyczne w świecie ● dostarczenie studentom obowiązującej wiedzy z zakresu anatomii i neurofizjologii w niezbędnym wymiarze, który pozwoli im zrozumieć procesy zachodzące w psychice i ustroju instrumentalisty w czasie gry ● nauczanie studentów zasad samodzielnego korzystania z nabytej przez nich wiedzy w zderzeniu z często skomplikowanymi problemami ich potencjalnych uczniów ● pogłębienie i poszerzenie wiedzy studentów w temacie kreatywnego podejścia do realizacji tekstu muzycznego		
WYMAGANIA WSTĘPNE		
Zgodne z ogólnymi zasadami rekrutacji do udziału w kształceniu pedagogicznym prowadzonym w ramach Studium Pedagogicznego Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu.		
TREŚCI PROGRAMOWE		
● zasady przeprowadzania racjonalnej rekrutacji kandydatów pod kątem ich predyspozycji fizycznych, muzycznych i intelektualnych do nauki gry na saksofonie ● fundamentalne zasady dotyczące kształtowania aparatu gry uwzględniające cechy osobnicze uczniów w zakresie budowy fizycznej narządów zaangażowanych w grę na instrumencie m.in. cech fizycznych tzw. aspektu dentystycznego – kształtowanie właściwego zadęcia ● świadome i celowe wykorzystanie aparatu oddechowego w tworzeniu mechaniki oddychania wymuszonego (podparcia oddechowego – appoggio)		

- kształtowanie prawidłowych nawyków w zakresie projekcji dźwięku, jego emisji w kontekście barwy, wolumenu, zróżnicowanej artykulacji, intonacji oraz efektów dźwiękowych
- psychofizyczna natura człowieka i jej przejawy neurofizjologiczne, rozpoznanie zjawisk i ich wykorzystanie, zarówno w procesie nauczania jak i uczenia się
- odruchy wrodzone (bezw warunkowe) i nabyte (warunkowe)
- świadome wykorzystywanie tzw. stereotypu dynamicznego Iwana Pawłowa w dydaktyce
- nadrzędne zasady obowiązujące w nauczaniu gry na instrumencie muzycznym i nie tylko: metoda „położnicza” Sokratesa, metoda prób i błędów, zasada laissez faire
- pojęcia istotne w dydaktyce; inteligencja emocjonalna, talent, predyspozycje, wyobraźnia, imperatyw, predylekcja, odruchy, pamięć, strach, lęk, trema (omówienie)
- relaks i relaksacja w kontekście metod lansowanych przez F. M. Alexandra

EFEKTY UCZENIA SIĘ

Wiedza: absolwent zna i rozumie

- D.1/E.1.W1. miejsce danego przedmiotu lub rodzaju zajęć w ramowych planach nauczania na poszczególnych etapach edukacyjnych;
- D.1/E.1.W2. podstawę programową danego przedmiotu, cele kształcenia i treści nauczania przedmiotu lub prowadzonych zajęć na poszczególnych etapach edukacyjnych, przedmiot lub rodzaj zajęć w kontekście wcześniejszego i dalszego kształcenia, strukturę wiedzy w zakresie przedmiotu nauczania lub prowadzonych zajęć oraz kompetencje kluczowe i ich kształtowanie w ramach nauczania przedmiotu lub prowadzenia zajęć;
- D.1/E.1.W3. integrację wewnątrz- i międzyprzedmiotową; zagadnienia związane z programem nauczania – tworzenie i modyfikację, analizę, ocenę, dobór i zatwierdzanie oraz zasady projektowania procesu kształcenia oraz rozkładu materiału;
- D.1/E.1.W4. kompetencje merytoryczne, dydaktyczne i wychowawcze nauczyciela, w tym potrzebę zawodowego rozwoju, także z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnej, oraz dostosowywania sposobu komunikowania się do poziomu rozwoju uczniów i stymulowania aktywności poznawczej uczniów, w tym kreowania sytuacji dydaktycznych; znaczenie autorytetu nauczyciela oraz zasady interakcji ucznia i nauczyciela w toku lekcji; moderowanie interakcji między uczniami; rolę nauczyciela jako popularyzatora wiedzy oraz znaczenie współpracy nauczyciela w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym;
- D.1/E.1.W5. konwencjonalne i niekonwencjonalne metody nauczania, w tym metody aktywizujące i metodę projektów, proces uczenia się przez działanie, odkrywanie lub dociekanie naukowe oraz pracę badawczą ucznia, a także zasady doboru metod nauczania typowych dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć;
- D.1/E.1.W6. metodykę realizacji poszczególnych treści kształcenia w obrębie przedmiotu lub zajęć - rozwiązania merytoryczne i metodyczne, dobre praktyki, dostosowanie oddziaływań do potrzeb i możliwości uczniów lub grup uczniowskich o różnym potencjale i stylu uczenia się, typowe dla przedmiotu lub rodzaju zajęć błędy uczniowskie, ich rolę i sposoby wykorzystania w procesie dydaktycznym;
- D.1/E.1.W7. organizację pracy w grupach: potrzebę indywidualizacji nauczania, zagadnienie nauczania interdyscyplinarnego, formy pracy specyficzne dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć;
- D.1/E.1.W9. metody kształcenia w odniesieniu do nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć, a także znaczenie kształtowania postawy odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej;
- D.1/E.1.W10. rolę diagnozy, kontroli i oceniania w pracy dydaktycznej; ocenianie i jego rodzaje: ocenianie bieżące, semestralne i roczne, ocenianie wewnętrzne i zewnętrzne; funkcje oceny;

- D.1/E.1.W11. egzaminy kończące etap edukacyjny i sposoby konstruowania wymogów egzaminacyjnych, sprawdzianów oraz innych narzędzi przydatnych w procesie oceniania uczniów w ramach nauczanego przedmiotu;
- D.1/E.1.W12. diagnozę wstępną grupy uczniowskiej i każdego ucznia w kontekście nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć oraz sposoby wspomagania rozwoju poznawczego uczniów; potrzebę kształtowania pojęć, postaw, umiejętności praktycznych, w tym rozwiązywania problemów, i wykorzystywania wiedzy; metody i techniki skutecznego uczenia się; metody strukturyzacji wiedzy oraz konieczność powtarzania i utrwalania wiedzy i umiejętności;
- D.1/E.1.W13. znaczenie rozwijania umiejętności osobistych i społeczno-emocjonalnych uczniów: potrzebę kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów a także kształtowania kompetencji komunikacyjnych;
- D.1/E.1.W14. warsztat pracy nauczyciela; właściwe wykorzystanie czasu lekcji przez ucznia i nauczyciela; zagadnienia związane ze sprawdzaniem i ocenianiem jakości kształcenia oraz jej ewaluacją, a także z koniecznością analizy i oceny własnej pracy dydaktyczno-wychowawczej;
- D.1/E.1.W15. potrzebę kształtowania u ucznia pozytywnego stosunku do nauki, rozwijania ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej, logicznego i krytycznego myślenia, kształtowania motywacji do uczenia się danego przedmiotu i nawyków systematycznego uczenia się, korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu, oraz przygotowania ucznia do uczenia się przez całe życie przez stymulowanie go do samodzielnej pracy.

Umiejętności: absolwent potrafi

- D.1/E.1.U1. identyfikować zadania szkolne z celami kształcenia, w szczególności z wymaganiami ogólnymi podstawy programowej, oraz z kompetencjami kluczowymi;
- D.1/E.1.U2. przeanalizować rozkład materiału;
- D.1/E.1.U3. identyfikować powiązania treści nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć z innymi treściami nauczania;
- D.1/E.1.U4. dostosować sposób komunikacji do poziomu rozwojowego uczniów;
- D.1/E.1.U5. kreować sytuacje dydaktyczne służące aktywności i rozwojowi zainteresowań uczniów oraz popularyzacji wiedzy;
- D.1/E.1.U6. podejmować skuteczną współpracę w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym;
- D.1/E.1.U7. dobierać metody pracy oraz środki dydaktyczne, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, aktywizujące uczniów i uwzględniające ich zróżnicowane potrzeby edukacyjne;
- D.1/E.1.U8. merytorycznie, profesjonalnie i rzetelnie oceniać pracę uczniów wykonywaną w szkole i w domu;
- D.1/E.1.U9. skonstruować sposoby sprawdzania służące ocenie danych umiejętności uczniów;
- D.1/E.1.U10. rozpoznać typowe dla nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć błędy uczniowskie i wykorzystać je w procesie dydaktycznym;
- D.1/E.1.U11. przeprowadzić wstępną diagnozę umiejętności ucznia.

Kompetencje społeczne: absolwent jest gotów do

- D.1/E.1.K1. adaptowania metod pracy do potrzeb i różnych stylów uczenia się uczniów;
- D.1/E.1.K2. popularyzowania wiedzy wśród uczniów i w środowisku szkolnym i pozaszkolnym;
- D.1/E.1.K4. promowania odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej;
- D.1/E.1.K5. kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów;
- D.1/E.1.K6. budowania systemu wartości i rozwijania postaw etycznych uczniów oraz

- kształtowania ich kompetencji komunikacyjnych i nawyków kulturalnych;
- D.1/E.1.K7. rozwijania u uczniów ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej oraz logicznego i krytycznego myślenia;
- D.1/E.1.K8. kształtowania nawyku systematycznego uczenia się i korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu;
- D.1/E.1.K9. stymulowania uczniów do uczenia się przez całe życie przez samodzielną pracę.

NAKŁAD PRACY STUDENTA

Rok	I		II	
Semestr	1	2	3	4
Punkty ECTS				2
Liczba godzin w tygodniu				1
Rodzaj zaliczenia				egz.

WYMAGANIA KOŃCOWE

Teoretyczna i praktyczna znajomość omawianych zagadnień, a zwłaszcza:

- stopień opanowania przerobionego materiału
- umiejętność trafnego rozpoznania i opisanie problemów pojawiających się w grze ucznia
- opisanie najczęściej występujących błędów w grze uczniów, wskazanie skutecznych sposobów ich eliminowania oraz zalecenie ćwiczeń utrwalających uzyskaną przez nich poprawę
- stopień opanowania wiedzy dotyczącej szeroko pojętej techniki gry na instrumentach dętych, ze szczególnym uwzględnieniem reprezentowanej specjalności
- stopień opanowania nomenklatury fachowej opisującej zjawiska występujące podczas gry w kontekście relacji instrumentalista - instrument
- znajomość narzędzi zapewniających optymalne efekty w pracy z instrumentem
- pozytywny wynik egzaminu końcowego.
- Kryteria oceny/weryfikacji – frekwencja, aktywność, przygotowanie do zajęć, poziom złożenia egzaminu.

LITERATURA

dotyczy dydaktyki gry na klarnecie:

- W.N. Apacki, *Teoria i praktyka gry na dętych instrumentach*, bd.
- Nicholas Cook, *Muzyka*, Warszawa 2000
- Anton Eberst, *Klarnet od A-Z*, Kraków 1970
- R. Walker, *Encyklopedia of the Human Body*, 2002
- Ph. Farkas, *The Art of Brass Playing*, Wind Music, 1962
- H. Kierski, *Niektóre problemy nauczania gry na klarnecie*, Gdańsk 1998
- T. Kynaston, *Circular Breathing*, Alfred Music, 1978
- J. Owen, *Wielki atlas anatomii człowieka*, 2013
- J. R. Pierce, Edward E. David, *Świat dźwięków*, Warszawa 1967
- S. Pilafian, P. Sheridan, *The Breathing gym*, Focus Music, 2014
- Periodyk: *The Clarinet - The International Clarinet Association*
- M. Wells, *Frequently Asked Questions*, bd.

- P. Weston, *Clarinet Virtuosi of past*, R. Hale, 1971

dotyczy dydaktyki gry na saksofonie:

- C. Delangle, *History of the Vibrato on Saxophone*, bd.
- J. Delong, *My, Saksofon*, Kraków 2011
- R. Ingham, *The Cambridge Companion to the Saxophone*, Cambridge 1999
- Dorota Kędzior, *Metody relaksacyjne F.M Alexandra* (wykłady), bd.
- D. Liebman, *Developing a Personal Saxophone Sound*, Metfield 1989
- J.M. Londeix, *A Comprehensive Guide to the Saxophone Repertoire*, Roncorp, 2003
- J.M. Londeix, *Master of Modern Saxophone*, Roncorp, 2000
- J. Owen, *Wielki atlas anatomii człowieka*, 2013
- J. R. Pierce, Edward E. David, *Świat dźwięków*, Warszawa 1967
- S. Pilafian, Patric Sheridan, *The Breathing gym*, Focus Music, 2014
- D. Pituch, *Saksofon od A-Z*, Kraków 2000
- S. Rascher, *Top-Tones for Saxophone*, Carl Fisher, 1977
- L. Singer, *Multiphonic Possibilities of the Clarinet*, [w:] *The American Music Teacher* 24/1975
- M. Weiss, G. Netti, *The Techniques of Saxophone Playing*, Barenreiter 2010

Uwaga:

Prowadzący przedmiot może dokonywać zmian w sylabusie, nie naruszając jednak ogólnych założeń programu.

MODYFIKACJE SYLABUSA

Data	Imię i nazwisko	Czego dotyczy modyfikacja
05.06.2024	Tomasz Kienik	dostosowanie do nowego wzorca